

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія аеронавігації

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Авіаційне законодавство»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Технології робіт та технологічне обладнання аеропортів

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.09.2022 № 9

СХВАЛЕНО

Методичною радою Кременчуцького
льотного коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 19.09.2022 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 23.09.2022 № 9

Розглянуто на засіданні циклової комісії аеронавігації протокол 29.08.2022 № 2

Розробник: викладач циклової комісії аеронавігації, спеціаліст Ножнова М.О.

Рецензенти:

1. Викладач циклової комісії аеронавігації, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, викладач-методист Тягній В.Г.
2. Професор кафедри аеронавігаційних систем навчально-наукового інституту Аеронавігації, електроніки та телекомунікації Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, доцент Шмельова Т.Ф.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової компоненти навчальної дисципліни «Авіаційне законодавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення повітряного законодавства, основними розділами якого є міжнародне повітряне право, стандарти EASA, підзаконні акти регулюючи діяльність цивільної авіації і технічне обслуговування ПС.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна відноситься до обов'язкової компоненти ОПП, циклу професійної підготовки і вивчається після вивчення дисциплін: «Повітряне право та ОПР», «БЖД», «Безпека польотів», «Авіаційна безпека» та інших нормативних базових дисциплін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Нормативна база
2. Part 66 Персонал який засвідчує технічне обслуговування
3. Part 145 Схвалені організації з технічного обслуговування
4. EU-OPS
5. Сертифікація повітряного судна
6. Part M
7. Застосовані національні та міжнародні вимоги

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є надати здобувачам вищої освіти базові знання по міжнародному та національному повітряному праву. Формування у здобувачів вищої освіти свідомості у необхідності глибокого вивчення положень, стандартів та рекомендацій ICAO, EASA законів і положень, які регулюють діяльність авіації в Україні. Здобувачі вищої освіти отримують знання вимог основних документів, які регламентують технічне обслуговування ПС, що сприяє забезпеченню безпеки польотів.

1.2. Основними завданнями дисципліни включає вивчення повітряного законодавства, основними розділами якого є міжнародне повітряне право, стандарти EASA, підзаконні акти регулюючи діяльність цивільної авіації і технічне обслуговування ПС.

1.3. Згідно з освітньою програмою здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні поняття про міжнародне право;
- правовий статус ICAO ;
- нормативні положення по видачі свідчень авіаційному персоналу по стандартам EASA ;
- основні положення Повітряного кодексу України;

- систему технічного обслуговування ПС.

вміти:

- виділяти основні права суб'єктів повітряного права і правила діяльності в ЦА;
- правильно застосовувати положення норм національного і міжнародного повітряного права в практичній діяльності;
- грамотно використовувати представлені права й обов'язки.

1.4. Форма підсумкового контролю - залік.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 22 годин / 0,7 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі транспорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів вивчення елементів транспортної системи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
Фахові компетентності (ФК)	ФК-14	Здатність застосовувати базові знання про призначення допусків, посадок та параметрів жорсткості, видів деформацій, і процесів, що виникають у матеріалах під дією зовнішніх навантажень, а також основ методики розрахунку елементів конструкції на міцність, жорсткість і стійкість, з кінематики і силових співвідношень у передачах і проектуванні механічних передач для проведення технічного обслуговування і ремонту авіаційної техніки.

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема №1 «Нормативна база»

Роль міжнародної організації цивільної авіації. Повітряний кодекс України. Роль держав-членів і національних авіаційних властей. Роль EASA. Роль Європейської комісії. Взаємний зв'язок між Part-21, Part-M, Part-145, Part-66, Part-147 та EU-OPS

Тема №2 «Part-66 Персонал який засвідчує технічне обслуговування»

Технічні вимоги. Процедури для компетентних органів. Додатки.

Тема №3 «Part-145 Схвалені організації з технічного обслуговування»

Технічні вимоги. Процедури для компетентних органів.

Тема №4 «EU-OPS»

Комерційний повітряний транспорт/комерційні перевезення. Сертифікати комерційних перевізників. Відповідальність перевізників, зокрема щодо підтримання льотної придатності та технічного обслуговування. Документи, що перевозяться на борту. Розфарбування повітряного судна (маркування).

Тема №5 «Сертифікація повітряного судна»

Правила сертифікації, такі як EACS-23/25/27/29. Сертифікація типу. Додаткова сертифікація типу. Part-21 Схвалення організації з проектування/виробництва. Сертифікат льотної придатності. Сертифікат про реєстрацію. Сертифікат шуму. Свідectво про зважування. Дозвіл на радіостанції та Схвалення.

Тема №6 «Part-M»

Технічні вимоги. Процедура для компетентних органів.

Тема №7 «Застосовані національні та міжнародні вимоги»

Програм технічного обслуговування, перевірок технічного обслуговування та інспекцій. Головних переліків мінімального обладнання, переліків мінімального обладнання, преліків відхилень конструкції, з якими дозволений виліт. Директив льотної придатності. Експлуатаційних бюлетнів, інформації про послуги виробників. Модифікацій та ремонту. Документації технічного обслуговування: керівництва з технічного обслуговування, керівництва з ремонту конструкції, ілюстрованого каталогу запчастин тощо: Підтримання льотної придатності. Випробувальних польотів. ETOPS, вимог щодо технічного і диспетчерського обслуговування. Всепогодних польотів, категорій польотів 2/3 і вимог до мінімального обладнання.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література

1. Положення 11 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію. „Обслуговування повітряного руху“, 1996.
2. Тихонов В.М. „Основні напрямки та характер діяльності міжнародної організації цивільної авіації ІКАО“. М.: РИО МИИГА, 1985.

Додаткова література

3. Правила сертифікації повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, а також організацій розробника та виробника АПУ 21(Part 21)
4. Part-66 Персонал який засвідчує технічне обслуговування
5. Part-145 Схвалені організації з технічного обслуговування.
6. Part-M Підтримання льотної придатності
7. EU-OPS комерційні перевезення

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Перелік питань для складання підсумкового контролю (залік)

1. В якому році була проведена Чиказька конференція для врегулювання питань розвитку міжнародної цивільної авіації і де?
2. Коли і в якому місті відбулася перша сесія Асамблеї ІКАО?
3. Коли конвенція про міжнародну ЦА вступила в дію?
4. Що означає ІКАО?
5. Як часто скликається Асамблея ІКАО?
6. Які мови ІКАО є офіційними?
7. Яка структура ІКАО?
8. Що є головним представницьким органом ІКАО?
9. Які питання вирішує Асамблея?
10. Рада ІКАО, скільки людей, хто призначає, хто очолює і його функції?
11. Секретаріат ІКАО, хто призначає, хто очолює, його функції та регіональні представництва?
12. Під якою назвою виходять документи ІКАО?
13. У якому вигляді оформляються Стандарти і що регламентує додаток до Чиказької Конвенції № 16?
14. Що означає Part-66, в якому році були введені в дію в Україні та їх зміст?
15. Які існують категорії і підкатегорії при видачі свідоцтв персоналу з ТО ПС?
16. Які сертифікати має право видавати власник свідоцтва категорії «А» після ТО?
17. Які сертифікати має право видавати власник свідоцтва категорії «В.1» після ТО?
18. Які сертифікати має право видавати власник свідоцтва категорії «В.2» після ТО?
19. Які сертифікати має право видавати власник свідоцтва категорії «С» після ТО?
20. Через який час можна перездати незданий модуль, якщо кандидат пройшов повторне навчання з даного модуля або якщо не проходив?
21. Який досвід повинен мати заявник, який звертається про видачу свідоцтва по ТО ПС для категорії В2 і підкатегорій В1.1і В1.3, якщо він раніше не проходив відповідної технічної підготовки?
22. Який досвід повинен мати заявник, який звертається про видачу свідоцтва по ТО ПС для категорії В2 і підкатегорій В1.1і В1.3, якщо він має завершену підготовку кваліфікованого робітника в технічній галузі?
23. Який досвід повинен мати заявник, який звертається про видачу свідоцтва по ТО ПС для категорії В2 і підкатегорій В1.1і В1.3, якщо він має завершений курс базової підготовки в організації відповідної Part- 147?
24. Який досвід повинен мати заявник, який звертається про видачу свідоцтва по ТО ПС для категорії А і підкатегорій В1.2і В1.4, якщо він має завершену підготовку кваліфікованого робітника в технічній галузі?
25. Який досвід повинен мати заявник, який звертається про видачу свідоцтва

по ТО ПС для категорії А і підкатегорій В1.2 і В1.4, якщо він раніше не проходив відповідної технічної підготовки?

26. Який досвід повинен мати заявник, коли звертається про видачу свідоцтва по ТО ПС для категорії С відносно великого ПС, якщо він застосовував свої права за категоріями В1.1, В1.3?

27. Який досвід повинен мати заявник, коли звертається про видачу свідоцтва по ТО ПС для категорії С відносно великого ПС, якщо він застосовував свої права за категоріями В1.2, В1.4?

28. Що означає запис Part-145?

29. У якому році в Україні було введено в дію Part-145?

30. Що означає "Керівництво організації з ТО"?

31. Коли видається сертифікат дозволеної передачі?

32. Чи може організація з ТО видати разове сертифікаційне повноваження своєму працівникові, який не має повноважень, проводити ТО на даному типі ПС, якщо ПС

приземлився там де немає персоналу по ТО даного типу ПС?

33. Чи може організація з ТО видати обмежені сертифікаційні повноваження по ТО командиру ПС або бортінженерів, якщо ПС експлуатується поза базою?

34. Чи можна встановлювати на ПС тимчасово компоненти без сертифіката передачі, якщо ПС не в змозі виконати зльот через відсутність компонента?

35. У яких випадках Сертифікат дозволеної передачі форма 1 EASA по ТО компонентів може не оформлятися?

36. Чи повинна організація по ТО зберігати дані про персонал засвідчує ТО після їх звільнення?

37. Чи повинна організація по ТО зберігати записи про проходження навчальних програм персоналу по ТО категорії В1 і В2 після їх звільнення?

38. У який термін організація з ТО повинна інформувати компетентний орган і організацію, яка відповідає за конструкцію про виявлений дефект, який може привести до аварійної ситуації?

39. У які терміни організація з ТО повинна організовувати навчання персоналу по ТО

40. Що означає EU OPS-3?

41. Який головний метод контролю держави за діяльністю експлуатанта?

42. З якою метою здійснюється сертифікація експлуатанта?

43. До яких вертольотів НЕ застосовуються вимоги EU OPS-3?

44. Хто повинен забезпечити виконання всього обсягу ТО відповідно до схвалення програми ТО ПС експлуатанта?

45. Хто повинен забезпечити виконання модифікацій і ремонтів АТ відповідно до стандарту?

46. Що означає Part-21?

47. У якому році в Україні було введено в дію вимоги Part-21?

48. Що таке Сертифікат типу?

49. Який термін дії Сертифікату типу на зразок авіаційної техніки?

60. Що таке ДОДАТКОВИЙ СЕРТИФІКАТ ТИПУ, що він засвідчує, в яких

випадках і кому видається?

61. Що таке СВІДОЦТВО ПРО РЕЄСТРАЦІЮ, за яких умов його можна отримати і коли воно втрачає силу?

62. Що таке сертифікат по шуму на місцевості?

63. У разі припинення дії Свідоцтва по шуму, чи можна виконувати польоти на даному ПС?

64. Чи може Сертифікат по шуму передаватися новому власнику ПС?

65. Що означає Part- M?

66. У якому році в Україні було введено в дію Part-M?

67. Що означає підтримка льотної придатності ПС?

68. Чи повинна організація з перегляду льотної придатності зберігати записи по персоналу після їх звільнення?

69. Протягом якого часу після видачі Сертифіката копія Сертифікату перегляду льотної придатності повинна бути надіслана до компетентного органу держави реєстрації ПС?

70. У який термін повинен бути проінформований компетентний орган, якщо результат перегляду льотної придатності негативний?

71. Протягом якого часу організація з управління підтримки льотної придатності повинна зберігати копії всіх записів після зняття ПС з експлуатації?

72. Який досвід повинен мати персонал з перегляду льотної придатності для ПС, які використовуються в комерційних перевезеннях?

73. Що означає скорочення MMEL / ГПМО?

74. Який термін відновлення непрацездатного обладнання встановлює ГПМО для категорії А, В, С, Д?

75. Що означає директива льотної придатності?

76. Хто несе відповідальність за виконання Директив льотної придатності?

77. Яким ПС компетентний орган може видати "Дозвіл на виконання польотів?"

78. Що таке експлуатаційний бюлетень?